

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประเพณีการเทศน์มหาชาติของชาวอำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีวิธีการในการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเจ้าอาวาสที่จัดการเทศน์มหาชาติเป็นประจำทุกปี ในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง พระภิกษุที่เชี่ยวชาญการเทศน์มหาชาติตามรูปแบบของชาวอำเภอแกลง 3 รูป และพุทธศาสนิกชนที่นิยมการฟังเทศน์มหาชาติประมาณ 20 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีการเทศน์มหาชาติของชาวอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้วยวิธีการ 3 วิธีคือ

1. ศึกษาเอกสาร รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเทศน์มหาชาติ วัฒนธรรม ประเพณี แล้วอ่านเก็บใจความสำคัญนำมาสรุปประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกเป็นแบบบันทึกผลการศึกษาเอกสาร โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือบันทึกข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น วรรณคดีมหาเวสสันดรชาดก มหาเวสสันดรชาดก ฉบับ 13 กัณฑ์ กระทาะเปลือกเวสสันดร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์ ใช้แนวคำถามเกี่ยวกับประเพณีการเทศน์มหาชาติ เพื่อสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ทางด้านประเพณีการเทศน์มหาชาติทั้งผู้จัดเทศน์ ผู้เทศน์มหาชาติ และผู้ฟังเทศน์มหาชาติ ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในด้านรูปแบบและวิธีการเทศน์มหาชาติ ทำนองการเทศน์มหาชาติ

พิธีกรรมในการเทศน์มหาชาติ และการจัดสถานที่เทศน์มหาชาติ ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เครื่องอัดเสียงเป็นเครื่องมือในการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูล

3. การสังเกต ผู้วิจัยสังเกตประเพณีการเทศน์มหาชาติจากสถานการณ์จริง สังเกตวัดที่มีการจัดเทศน์มหาชาติเป็นประจำทุกปี ทั้งในด้านรูปแบบ วิธีการ ทำนอง พิธีกรรม และการจัดสถานที่เทศน์มหาชาติ ในการสังเกตนี้ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสังเกตเป็นแนวทางในการสังเกต มีกล้องถ่ายรูปและกล้องวิดีโอเป็นเครื่องมือในการบันทึกข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวทางการสังเกต แบบบันทึกการสังเกต แนวคำถาม การสัมภาษณ์ และแบบบันทึกผลการศึกษาเอกสาร โดยมีวิธีสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบ โครงสร้างของแบบสอบถามแบบสังเกต

2. กำหนดประเด็นหลักที่จะถามในแบบสอบถามเป็น 6 ประเด็นหลัก คือ ในด้านรูปแบบและวิธีการเทศน์มหาชาติ ทำนองการเทศน์มหาชาติ พิธีกรรมในการเทศน์มหาชาติ และการจัดสถานที่เทศน์มหาชาติ

3. สร้างแบบสอบถาม ลักษณะของข้อคำถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านรูปแบบและวิธีการเทศน์มหาชาติ ตอนที่ 3 ข้อมูลทำนองการเทศน์มหาชาติ พิธีกรรมในการเทศน์มหาชาติ ตอนที่ 4 ข้อมูลการจัดสถานที่เทศน์มหาชาติ

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนามเก็บข้อมูลมาแยกตามประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วอ่านเก็บใจความ สรุปผล แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลประเพณีการเทศน์มหาชาติของชาวอำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง ออกเป็น 5 ด้าน คือ รูปแบบและวิธีการเทศน์มหาชาติ ทำนองการเทศน์มหาชาติ พิธีกรรมในการเทศน์มหาชาติ และการจัดสถานที่เทศน์มหาชาติ แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้มาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต มาเรียบเรียงจัดระบบและตีความหมายเพื่อตอบคำถามการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์